

Çırtıdan

Azərbaycan xalq nəqyi

Əzizlərin çuhuri carı

Şabtağ Ağa

Джыртдан

Азербайджанская народная сказка

Перевёл на язык джуури *Шабтай Ага*

Çirtdan

Azərbaycan xalq nəqyli

Ə zühun çuhuri carund Şabtaj Agarunov

Джыртдан

Азербайджанская народная сказка

Перевёл на язык горских евреев джуури Шабтай Агарунов

Графический художник: Нурлан Алиев (YouTube-канал "Kookla TV")

“AzIz” Israel-Azerbaijan
International Association

“AzIz” İsrail-Azərbaycan
Beynəlxalq Assosiasiyası

Международная ассоциация Израиль-Азербайджан «АзИз»

Israel 2022

Çırtдан. Azərbajçon xalq nəqyli
Ə zuhun çuhuri carund Şabtaj Agarunov

Джыртдан. Азербайджанская народная сказка
Перевёл на язык горских евреев джуури Шабтай Агарунов

Корректурa и редактурa: проф. Михаил Яковлевич Агарунов

В издании использованны кадры мультфильма "Çırtданın nağılı" YouTube-канала "Kookla TV":
Менеджер канала: Сейла Алиева / *Графический художник:* Нурлан Алиев

Руководитель издательского проекта: Шауль Симан-Тов

Книга подготовлена к изданию Центром сохранения и развития национальных традиций, самобытности языка, культурного и исторического наследия горских евреев "Sholumi", и выпущена Международной ассоциацией Израиль-Азербайджан «АзИз»

© İsrail-Azərbaycan Beynəlxalq Assosiasiyası

© Центр "Sholumi"

© Детский YouTube канал "Kookla TV"

ISBN 978-965-7783-15-3

Israel / 2022

© מרכז יוצאי אזרבייג'ן "אזיז"

Biri nə biri, jə zənlə biri. I zənlərə jə kuklə biri. Kuk ən i zənlə həm ləqərlə, həmigə buju lap cyklələ bu. Əri ən u həmmə urə “Çırtan” horoj zərən bu. Çırtan – jəhənim cyklə buj.

Jə ruz Çırtan vini, ədət gədələhoj məhələ əri hyzım vəcirə ə vişə
rafdə. U zu omo əki dədəj xyşdə və mugu:

– Oj dədəj, həjilhoj qunşiho ədət ə vişə əri hyzym vəcirə rafdə. Ixdijor di, məş ə uhorəvoz ə vişə buram, hyzym vəciny, bijorum.

Zənlə gədələhorə horoj zə, hərkiyə jə tikə nun ə kərəərəvoz do, bəqdə mugu:

– I Çirtənləimə lap cyklələji, guçsyzi, ə rəh rafdənki, ə vişə hyzym vəcirənki ə u kumək soxıt, ə xəjolu boşıt.

Gədələho həmməj işu vadarafdut ə rəh. Uho jə kəm rəh rafdə bəqdə, carusdə vinirənyt Çirtan duraz biri ə sər ən xori. Jəki əz gədəho pyrsi:
– Cyni, Çirtan, duraz birəj ə sər xori, nəş omorə ə imurəvoz?

Çirt dan mugu:

– Mə cyklələjym, ambar vomundəm, dədəjmə mərə ə işmu qədəqə zəri,
ə xəjəlmə boşit. Ə kul işmu vənət, bərit mərə.

Gədələho corəsyz mundə, Çırtanə ə nubotəvoz ə kul xyşdə tə vişə ovurdut. Ə vişə rasirənki, hər kəs sər gyrd əri hyzym vəcirə, şələ soxdə. Uho bəqdə dənişirənyt, Çırtan nyşdi ə zir dor, jə hyzymiş nə vəciri.

Pyrşyryt:

– Oj Çirtan, cy biri gənə, nyşdəj ə zir sojəj dor, ə xyşdə guç nəs
vənorə, hyzym nəs vəcirə?

Çirtan:

– Dədəjmə mərə ə işmu qədəqə zəri, işmurə nun-kərə dori ki, əri məş
hyzym vəcinit, şələ bəsdit.

Gədələho corəsyz, əri Çirtəniş hyzymhorə vəciryt, şələ bəsdyt. Bəqdə hər gədə şələj xyşdəre ə kul vənərə vadarfdyt ə rəh. Uho vinirənyt, Çirtədan əz çigəj xyşdə nəş çymysdə, pyrsyryt:

– Oj Çirtədan, əri cy nəş vəgyrdə şələjtyrə, burajm ə xunə?

Çirtдан mugu:

– Dədəjmə mərə ə işmu qədəqə zəri, işmurə nun-kərə dori ki, şələjmərəş vəgirit.

Jəki əz gədəho şələj Çirtdanəş vəno ə kul xyşdə, ofdorut ə rəh.

Jə kəm rəh rafdə bəqdə, gədəho carusdənyt vinyt Çirtan omorəni, nəbugə nəh. Uho vinirənyt, Çirtan pojisdi ə migləj rəh, ədəj girisdə. Gədəho pyrsiryt:

– Cy biri gənə, ty girisdəni?

– Mə vomundəm, – viz zərə-zərə gufdi Çirtan, – dədəjmə işmurə nun-kərə dori, əri...

Gənə i gofhorə şinirənki, jəki əz gədəho tob nədo, mugu:

– Xərəbə korhorə ty zu vomuxdə, əzim bəqdə jəkiş ə ty kumək nibu, zəhmət kəş, vəci guç xyşdəre, bura rəh tyrə.

Çirtan vojisd-nəvojisd, məçbur birə virixdəni ə pəsəj hərməhhoj
xyşdə. Uho jə xəjli rəh rafdut. Jovoş-jovoş əvir hılomə ədəmbu toriki
dəgyrdə. Ə toriki ofdorə, həjilho rəhə vir soxdut.

Ə qəriş vişə xəjli vəxd gəşdə bəqdə, əxir danusdut vadarafdə əz vişə. Ə qiroq vişə pojisdə sər gyrdyt dənışirə ə hər taraf. Uho cuməcaru soxdə, guşə vənorə, gəşdyt taraf rəhə.

Əz jə taraf şiniryt səs ravusdəji səgə, əz jə tarafigə viniryt tovuşi yşyqə.
Domundut ə fikir, ə komi taraf buravt. Jəki əz gədəho mugu:

- Bijiojt ə taraf yşyq burajm.
- Nəh, xubi burajm ə taraf ravusdəj səg, – mugu jəkiğə.

Həci ə jəkirevoz bəhs bərdə, hıçət soxdə ə jə qəror nə omorut. Əxir əz
Çırtan pyrsırt:

– Oj Çırtan, ə fikirty giro, ə komi taraf rafdimgə xubi?

Çırtan ovob dor :

–  g r   s g ravusd niho taraf rafdimg , s g midav ofdor    s r imu, h n vəgyrdə, v nir  imur .   taraf y syq rafdimg , bəlkə midajm ofd  r h xun r .

Gədəho, gufdirəj Çirtdanə xuno, rafdut ə taraf yşyq. Omorut, rasiyrt ə pişoj ən jə xunə. I xunə bu ən Dəv – odomixur. Dəv i həjilhorə vinirənki, əz şori əri xyşdə çigə nə ofd. U zu həjilhorə horoj zərə dəbərdəni ə xunə,

nyşyndə, əri xyşdə fikir soxdə: “Lap əntiqə bisdo, həjilhorə jə kəm nun-ov midym, xurut, xisyt, bəqdə şəv jəki-jəki mixurum uhorə”.

Dəv həjilhorə jə kəm nun-ov do, uho xurdut, hə dægəşdyt, əz vomundəji cumhoj işu ə şirinə xov varafd. Jə kəm vəxd giroşdə bəqdə, Dəvə vojisd əz həjilho jəkirə vəgiry xuru, ommo nasdə uho xisirət, nəbugə nəh. Əri ən u Dəv pyrsi:

– Ki xisiri, ki nə xisiri?

Çırtan səs Dəvə şinirə, sərə tik gyrdə, mugu:

– Həmmə xisiri, jə Çırtan nə xisiri.

– Çırtan, əri cy ty nəş xisirə? – pyrsi Dəv.

– Əri ən u ki, – cəvəb də Çırtan, – dədəjmə hər şəv əri mə xojəginə burçundə, dorəni mərə, bəqdə xisundə.

Dəv vəxyşd, vəxdə vir nə soxdə, xojəginərə burçund, do Çirtdanə.
Çirttan xurdə varasdə bəqdə, Dəv dəgərdund urə əri xisirə. Jə xəjli vəxd
giroşdə, Dəv gənə pyrsi:

– Ki xisiri, ki nə xisiri?

- Həmmə xisiri, jə Çirtan nə xisiri – cəvəb də Çirtan.
- Əri cə ty nəş xisirə, Çirtan?

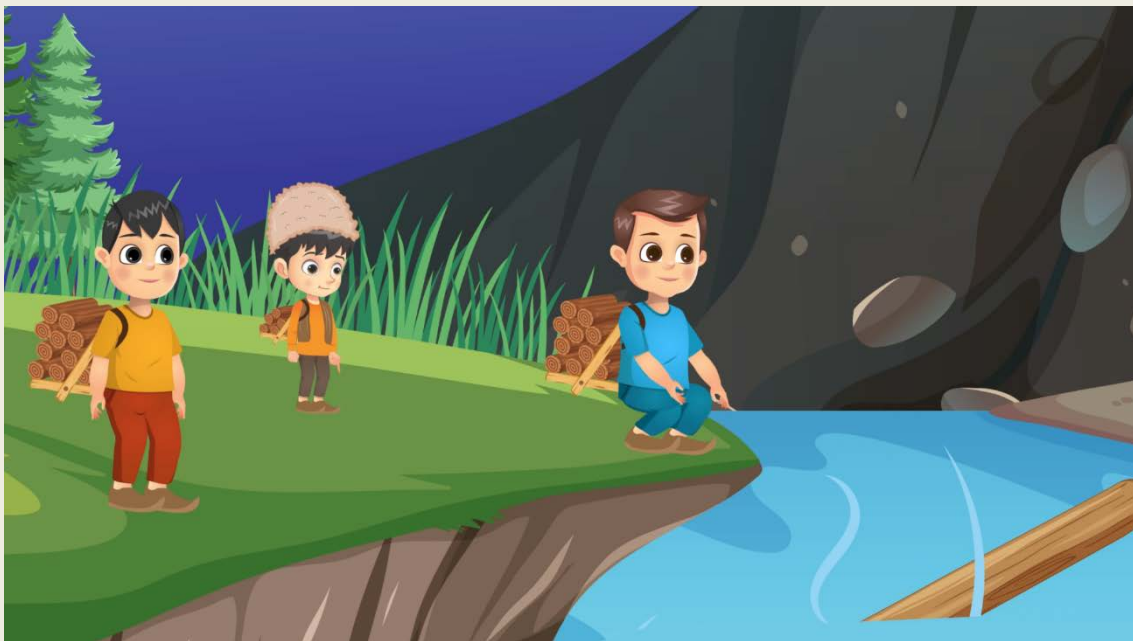
– Өри ән у ки, піşoj xisirә дәдәймә ә қәрболәвоz әz никәрә ов овурдә
дорәни мәрә, xurum, xisym.

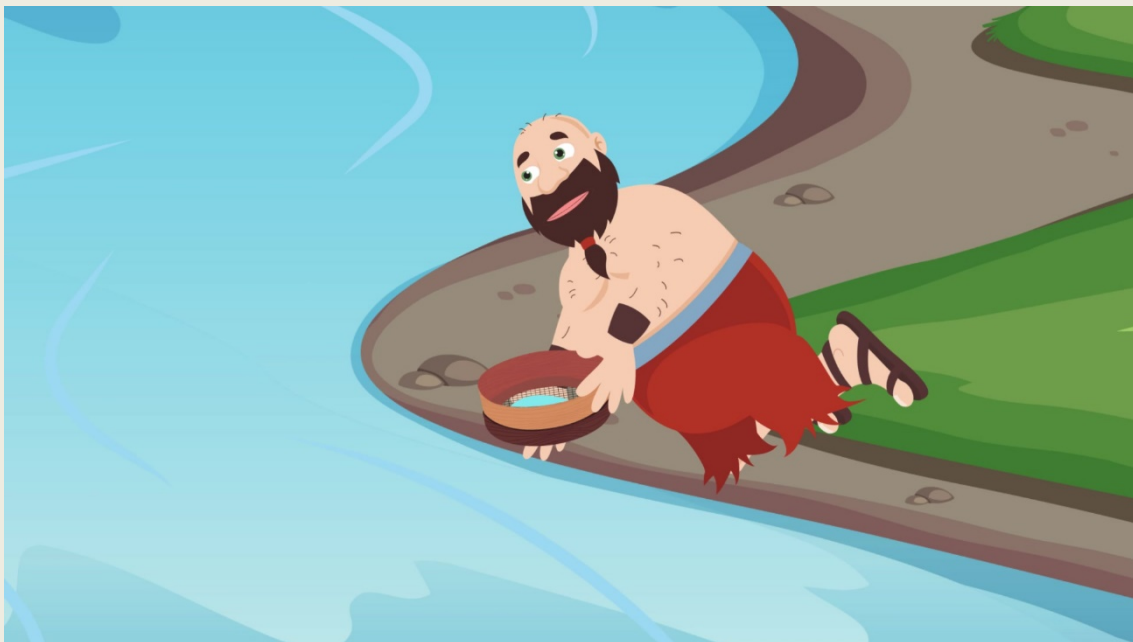
Dəv məçbur birə qərbolə vəgyrdə, rafdəni ə nikərə əri ov ovurdə. Hə Dəv əz xunə vadarafdə, Çirtan zu hərməhhoj xyşdəre əz xov xəbər soxdə, mugu:

– Oj həjilho, zu vəxisit, i Dəv odomixuri, urə vojisdə xuru imurə. Bijojt virixim əz inço!

Գեժհօ վօxyժժ շւրի-շւրի վաժարաժԺտ ղժ խւնղ, վիրիժԺտ ղ տարաժ նիկօրղ,
օվղ ցիրօժժ վժիրղմօրտ ղ u զիրօցիցղյ նիկօրղ.

I vext Dəv qərbole ə qəriş ov dəşəndəni vəgyrdə, ommo ə qərbol ov nəş domundə. Əz sulahoj qərbol ov pəsəvo ə nikərə ədəmbu tiji birə. U əxirdə əz i kor vomundə, carusdəni ə taraf xunə əri rafdə, vinirəni həjilhorə ə u tarafigəj nikərə.

Dəvə vojisd nikərərə giroru, virixy ə pəsəj həjilho. Ommo nasdə cutam giroru əz qəriş ov. U ə qiroq nikərə pojisdə, pyrsi:

– Əj həjilho, işmu nikərərə cutam giroşdəjt?

Çırtan urə çovob do:

– Ty bijoft jə sənq jəsijovi, dənı ə gərdən, diro ə qəriş ov, u vəxd midaj
ə həsontirəvoz vədiromorə ə i taraf nikərə.

Dəv ə gofhoj Çirtdan bovor soxd. Gəşd ofd sənq jəsijovi, dəno ə gərdən
xyşdə, darafd ə qəriş ov.

Sənq kəşi dəbərđ Dəvə ə kon nikərə, u buqmış birə myrd.

Հայիլհոջ Ե նիկրճոզ վոցոջԼտ Ե խոնհոյ իշջԼ.

Шабтай Агарунов
(автор перевода на джуури)

Член Союза писателей Израиля и почётный член Союза писателей Азербайджана.

Родился 20 сентября 1961 года в посёлке Красная Слобода Губинского района Азербайджанской ССР. Окончил фельдшерский факультет Медицинского училище в Баку.

Служил в рядах Советской Армии, а затем фельдшером в Каспийской флотилии Военно Морского Флота. После увольнения из ВМФ работал в Республиканском Центре нейрохирургии в Баку.

В 1991 году репатриировался с семьей в Израиль. Работает дипломированным медбратом в операционном отделении больницы им. Э. Вольфсона в городе Холон.

В 2006 году окончил факультет управления системой здравоохранения Академического колледжа Иудеи и Самарии.

Пишет стихи на джуури – языке горских евреев. Автор книг: «Дәдәјлүјә дүнјојмә» (Издательский дом «Мирвори», 2008 г.) и «Мәрә вәхд кәрәки» (Центр “Sholumi”, 2017 г.). Вышли две аудиокниги в авторском исполнении: «Имид» (Центр “Sholumi”, 2009 г.) и «Вәхд» (Центр “Sholumi”, 2013 г.).

На стихи Шабтая Агарунова написаны песни, которые исполняют певцы в Израиле, Азербайджане, России и США.

Член правления Международной ассоциации Израиль-Азербайджан «АзИз».

Çırtдан

Azərbaycan xalq nəqyli

Ə zuhun çuhuri carund Şabtaj Agarunov

Джыртдан

Azərbaycan xalq nəqyli

Перевёл на язык горских евреев джуури

Шабтай Агарунов

Корректурa и редактурa:
проф. Михаил Яковлевич Агарунов

В издании использованы
кадры мультфильма "Çırtданın nağılı"
(из сериала "Azərbaycan xalq nağılları")
любезно предоставленные

YouTube-каналом "Kookla TV":

Менеджер канала: Сейла Алиева

Графический художник: Нурлан Алиев

Руководитель издательского проекта:
Шауль Симан-Тов

Книга подготовлена к изданию
Центром сохранения и развития
национальных традиций,
самобытности языка, культурного
и исторического наследия горских евреев
“Sholumi”,
и выпущена Международной ассоциацией
Израиль-Азербайджан «АзИз»

Подписано к печати: 13.09.2022

© İsrail-Azərbaycan Beynəlxalq Assosiasiyası
© Детский YouTube канал “Kookla TV”
© Центр “Sholumi”

ISBN 978-965-7783-15-3

Israel / 2022

© מרכז יוצאי אזור בייג'ן “אזיז”

Çirtдан

Azərbaycan xalq nəqyli

Ə zuhun çuhuri carund Şabtaj Agarunov

Джыртдан

Азербайджанская народная сказка

Перевёл на язык джуури Шабтай Агарунов

Центр сохранения и развития национальных традиций, самобытности языка,
культурного и исторического наследия горских евреев "Sholumi"

Международная ассоциация Израиль-Азербайджан «АзИз»

ISBN 978-965-7783-15-3

Israel 2022

© מרכז יוצאי אذربייג'ן "אזיז"